

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קא.

עין משפט נר מצוה

א א מיי פכ"ט מהלכות
שנת הלכה ט סג עשין
טע טור ש"ע א"ח סימן
רע"ט:
ב ב מיי וסג טס
טו"ע פ"א מהלכות
רע"ט סעיף א:
ג ג טס סעיף (ב) [1]:
ד ד מיי פ"א מהלכות
ז"ית הלכה יג סג
עשין טו ש"ע א"ח
סימן טו סעיף א:
ה ה מיי פ"ד מהלכות
תוספת הלכה ט סג
עשין טו ש"ע א"ח
סימן רע"ט סעיף א:
ו ו מיי פ"א מהלכות
שנת הלכה ט סג
לפון סה טו"ע א"ח
סימן של סעיף א:

אף ידי קידוש לא יצאו. לאין קידוש אלא במקום סעודה משום
דכתיב וקראת לשנת עונג. כלומר במקום קריאת קידוש
שם תהא עונג:
ולשמואל למה י' לקדושי בני בנישאתא. לרז נריך לקדושי
צני כנישתא להאיא כל אותם שאין
להם בני צית שלא ינטרכו לקדש
צניצים:

דאבלו ושתו וגו בני בנישאתא.
וא"ת והא אמרי צפ'
צני העיר (מגילה דף כח.) צתי כנסיות
אין אוכלין צפן ואין שומין צפן אע"ג
לדכילה ושיניה של מלוא מותר כדאמרי
צירושלמי שהיו אוכלים שם בקידוש
החדש וגם עכשיו נוהגין לשמות כוס
הבדלה וצריית מילה מ"מ שאינה של
מלוא ושיניה אסור ואפי' בשל צבל אין
אוכלין צפן דקאמר התם^א צרינא ורז
אלא צר להבזה שלא היו רוצים ליכנס
צצית הכנסת מפני הגשמים אי לאו
משום דשמעתא צעיל ללותא והא
דקאמר התם צתי כנסיות של צבל על
מנאי עשויין היינו לאחר שיתרבו שאין
נוהגין צפן קדושה^ב וי"ל דללו דוקא
צצית כנישתא אלא חדרים שהיו סמוכין
לצית הכנסת^ג קרי צי כנישתא ומשם
דממקום למקום צמד צית כשדעמו
לאכול במקום אחר יש קידוש כו'
א"ת ספיר:

אבל במקום אלא במקום אחד ביהא.
פ"י מחדר צצית או מצית
לעליה כמו מאיגרא לרעא אלל
מפינה לפינה יש קידוש כי היכי דלא
תשוב שינוי מקום צמקון ולקמן גבי
שינוי מקום דקאמר לא שנו אלא מצית
לצית ומיהו^א שני מקומות צמד צית קרי
ליה מצית צצית ומיהו י"ס דגרסי'
הכא מפינה לפינה כו'^ב:
מעיימו מיד. נראה דהיינו
טעימת לחם כדאמרינן
צפ"ג דצבועות (דף כג.) כדאמרי
אינשי ניטעום מיד ואלו ואלו ושמו

קידוש אלא במקום סעודה. ואם קידש ולא סעד לא ילא ידי קידוש:
ממקום למקום. מצית לעליה לא נריך לחזור ולקדש אם קידש שנת
צצית והלך לאכול בעליה: **דילמא מיטעקרא לנו שרגא.** ולא תכלול
ואפי' אתם הולכים לישן בלא אכילה בקידושא דהכא לא נפקיתו ידי
קידוש א (היום) לאין קידוש כו': **כל**
מיני דמר. רצה. כחומרי תלת דעביד לקולא
עביד. צר מהני תלת דעביד לקולא
כשמואל: **קולי דרב.** כגון קידוש
לא עביד: ה"ג ורבי יוחנן אמר אף
ידי יין נמי ילאו: אחד שינוי יין.
שהביאו לו יין מחצית אחרת:

רשב"ם

אף ידי קידוש לא ילאו. כדפרשינן
טעמיה לקמיה אין קידוש אלא במקום
סעודה דכתיב (ישעיה נח) וקראת
לשנת עונג במקום שאתה קורא לשנת
כלומר קרייה דקידוש שם תהא עונג
ומדרש הוא. אי נמי סברא היא
מדאיקבע קידוש על היין כדמניא לקמן
(דף קו.) זוכרנו על היין מסתמא על
היין שצבעת סעודה הוקבע דחשיב:
אין קידוש אלא במקום סעודה. ואם
קידש ולא סעד צלותו מקום לא ילא
ידי קידוש: ה"מ. לאין קידוש אלא
במקום סעודה אלא מצית צצית אלל
ממקום למקום מצית לעליה א"צ
לחזור ולקדש: **איטעקרא ליה שרגא.**
נפל הנר וככה קודם שאלל: **לצי גנא**
דכנס צצית. צית חופת צנו שהיו שם
נרות דולקין צצית השמחה: **מר.**
רצה: כי הוה מקדש. ואנו רוצין
היינו ליפטר משם וליך לציתנו:
דילמא מיטעקרא לנו שרגא. ולא
תכלול ואפי' אתם הולכים לישן בלא
אכילה בקידוש דהכא לא נפקיתו ידי
קידוש כו': **כל מיני דמר.** רצה:
מטיין מצגד צבג. מתירין צצית של
טלית זו וצומיין אותם לטלית אחרת:
מדליקין. מנר חנוכה לנר אחרת של
חנוכה וא"צ להליק צנר אחרת שאינה
של חנוכה: **והלכה כר"ש בגרייה.**

גורר אדם מטה כסא וספסל כו' דדבר שאין מתכוין מותר. והני ג' מיני
פלוגתא דרב ושמואל צצמה מדליקין (שבת דף כג.) וכולהו עביד רצה
כשמואל דמיקל והכא אפאי עביד כשמואל להנריך קידוש במקום
סעודה הואיל וכל מיני עביד כרז צר מהני תלת. ומשני כחומרי דרב
עביד צר מהני תלת דעביד כשמואל לקולא^א וכגון קידוש דקולי דרב
לא עביד ואע"ג דמניא (עירובין דף קו:) העושה כחומרי צ"ש כקוליהון
וכחומריהון כו' הא קי"ל^ב ה"מ היכא דסתרן אהדיד כגון כמה חסרון
בשדרה כו' ואמר שמואל וכן לטריפה דחומרך דהתם קולא הוא הכא
וקולא דהתם חומרך הוא הכא. ומהכא שמעינן דהלכתא כשמואל דאין
קידוש אלא במקום סעודה. והמקדש לאחרים חוץ מציתו נראה צעני
שאין נריך לטעוד שם שאפילו לא סעד שם ילאו צני אותו הצית
לדלדיהו הוי מקום סעודה: ה"ג ורבי יוחנן אמר אף ידי יין נמי ילאו.
שאין נריך לחזור ולצרך על היין שצמוך הסעודה שהרי לא הסיח
דעתו צציתו מזהכ"כ שעדיין דעתו לאכול ולשתות צציתו: אחד שינוי
יין. שהביאו לו יין מחצית אחרת יש לו טעם משונה או גרוע או
משובח אין נריך לצרך שנית על היין. אלל הטוב והמטיב מיהת מצרך
אם משובח מן הראשון כדאמרי צצרואה (ברכות דף נט:) אמר רב יוסף
אמר רבי יוחנן אע"ג שאמרו שינוי יין אין נריך לצרך אלל אומר הטוב
והמטיב שינוי יין היינו מחצית אחרת כדאמרינן צצרכות ירושלמי
צצרק כילד ריח^א על כל מצית וחצית שהיה פותח היה ממכר אלל צר רב ונא
היה מצרך ואמר רבי יחזק צצם רבי אומר צרוך הטוב והמטיב:
ואחד

דיין חדש וישן נריך לצרך לפי שהישן טוב מן החדש אלל שינוי יין סתם אין נריך לצרך כיון שאין ידוע שהשני משובח מיהו עובדא צצתר
הכי פליג עליה דקאמר דעל כל מצית וחצית מצרך מה היה מצרך רבי יחזק צצם רבי צרוך הטוב והמטיב משמע בכל ענין אפילו
משובח לבישא מיהו יש לחמות שהיה מצרך לפי שלא היה מכיר^א אלל אם ידוע שהשני גרוע לא ונראה דאפילו השני גרוע מצרך דעל ריבוי
יינות הוא מצרך ובלצד שלא יהיה האחרון רע יותר מדאי שאין יכולין לשתותו אלא מדוחק ונריך לצרך הטוב והמטיב צין צצעת סעודה צין
שלא צצעת סעודה ויחד אין נריך לצרך אי ליכא אחרינא צצדיה דמוכח צצרואה (סו) דוקא צצין מצרכין לפי שצבולו כרמיהון צצמיהן של
יראלל והטוב שלא חרמיהו והמטיב שניתנו לצקורה^ב [ועיין תוספות צצרכות נט: ד"ה הטוב]:

(א) שנת כב. מ. מנחות מה; (ב) [שם שנת טו: מו: זילא
כג: תוספתא ד"הא ספ"ג], (ג) ח"מ מ"ד (ד) [עירובין
א. דף קמ: טו: ו] כ"ה
למא: ומיהו,

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה והלכה
כ"ש וכו' כשמואל לקולא
בקולי דרב כגון קידוש
לא עביד ואפי' דמניא
העושה כ"ש כ"ל
ומיהו כחומרי נמחק:
(ב) תוס' ד"ה ורבי יוחנן
וכי דפרשיה לעיל. נ"ב
צצמיהו ד"ה לא פתמו:

מוסף רש"י

כל מיני דמר. רצה צר
מנמי (שבת כב.). מתירין
מבדל לבד. להטיל צצית
מטלית יין לטלית מטה
וכמנחות (מ"א) מ"ה
טעמא דמנחן דאפי' (שבת
כ"ב.) מנר לנר. דמטה
(ש"ס.) והלכה כר"ש
בגרייה. דאמר דרב
שאין מתכוין מותר ואפי'
דקעביד חרין והו' מולתה
דחורס או צונה ומשום
דהילכתא כרז צציתו
כצולה הש"ס צני מנמי
תלת. נקטינא גבי הדדי
(ש"ס.)

מוסף תוספות

א. [וניששו מן מה
שיצו לבד פקולת ראש.
תוס' צ"ג א: אבל שישבו
אין נתאי מועיל. תוס'
ר"פ. ב. ואידי דשינוי
לבי כנישתא. תוס' הר"ש.
ג. דמשמע אפי' בבית
אות. ט. ד. ומספק היה
מבדל על כל אחד שמו
משובח הוא. תוס' צרכות
נט: א. והטוב לירדיה
והמטיב לאחרני. תוס'
ר"פ. ו. ולכן נתקנה על
היין שהוא ארום כמו דם
ועוד וכו' בצבירת כרמיהון.
ס.ס.